

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Кравченка Андрія Олеговича «Соціальна державна політика в умовах воєнного стану», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Рецензована дисертаційна робота здобувача Кравченка Андрія Олеговича «Соціальна державна політика в умовах воєнного стану», свідчить про актуальність вибраної теми, обґрунтованість своїх наукових суджень та висновків, а також наукову новизну та цінне практичне значення отриманих результатів.

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Актуальність теми дослідження обумовлена тією обставиною, що формування ефективної системи управління розвитком соціальної сфери, складовими частинами якої є правове, методичне, фінансове, інформаційне забезпечення, дозволить підвищити результативність її функціонування. Відсутність такої системи ускладнює вибір стратегічних напрямів розвитку соціальної сфери, посилює суб'єктивний характер рішень. В майбутньому це може спровокувати конфліктні ситуації при вирішенні практичних питань забезпечення населення гарантованим об'ємом соціальних послуг.

Головними цілями розвитку соціальної сфери є: зниження перешкод для дії ринкових важелів, конкуренції, стимулювання ключових чинників інноваційного розвитку (приплив нових технологій, підвищення якості соціальних послуг, оптимізація методів фінансування соціальних програм).

Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, ступень їх обґрунтованості та достовірності.

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів соціальної державної політики.

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- виявити суть і місце соціальної політики, як основи формування ринку соціальних потреб в Україні;
- систематизувати вплив світового досвіду та міжнародної інтеграції на вибір моделі ефективної соціальної політики;
- оцінити фінансове і інституціональне забезпечення реалізації соціальної державної політики;
- окреслити методiku формування механізму бюджетного регулювання і субсидування соціальних потреб;
- обґрунтувати стратегічні напрями формування і розвитку соціальної державної політики;
- визначити шляхи формування механізму бюджетного регулювання і субсидування соціальних потреб в умовах воєнного стану.

Об'єктом дослідження є соціальна державна політика.

Предметом дослідження є соціальна державна політика в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. Теоретичну та методичну основу дисертаційного дослідження складають фундаментальні положення теорії публічного управління та адміністрування, гуманітарних та соціальних наук, наукові праці українських та зарубіжних вчених з питань формування та реалізації соціальної державної політики. Дисертаційне дослідження ґрунтується на використанні системного підходу, який полягає в комплексному дослідженні соціальної державної політики. Крім того, у роботі застосовувались методи, які використовуються як на емпіричному, так і теоретичному рівнях, а саме: логіко-семантичний – для поглиблення понятійного апарату та визначення сутності та змісту соціальної державної політики; порівняльного аналізу – для дослідження методичних підходів, концепцій, розробок і пропозицій провідних українських та зарубіжних вчених та виявлення закономірностей, відмінностей, особливостей, спільних характеристик соціальної державної політики в зарубіжних країнах; системно-аналітичний – для аналізу законодавчих актів та інших нормативних документів щодо особливостей

формування та реалізації соціальної державної політики; логічного моделювання та конструювання – для класифікації чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на формування та реалізацію соціальної державної політики; статистичні – для виявлення темпів змін окремих показників, ступеня їх впливу на рівень забезпечення соціальної державної політики; аналізу та синтезу – для оцінки результативності державної соціальної державної політики; спостереження та теоретичного узагальнення – для розкриття причин, які негативно впливають на рівень соціальної політики в Україні в сучасних умовах; абстрактно-логічний – для узагальнення теоретичних положень, встановлення причинно-наслідкових зв'язків і формування висновків та пропозицій.

Інформаційними джерелами дослідження стали закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові та програмні документи державних органів влади, офіційні матеріали Державної служби статистики України, монографії та статті фахівців та науковців, особисті дослідження автора.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в науково-практичному обґрунтуванні теоретичних положень та напрямів удосконалення механізмів соціальної державної політики в умовах воєнного стану.

Наукова новизна результатів дослідження конкретизується в таких положеннях:

уперше:

- обґрунтовано методику формування домінантних напрямів розвитку соціальної державної політики, що відрізняються інтеграцією елементів системи якості надання послуг в соціальній сфері і системи бюджетування, орієнтованого на результат через системи ієрархічних індикаторів розвитку соціальної сфери, відмітна особливість якої полягає у визначенні векторів досягнення результатів розвитку соціальної політики, що

дозволяють встановити проблемні ситуації і вибрати стратегічні управлінські рішення з використанням форсайт-проекування;

удосконалено:

- прогнозування основних економічних і соціальних показників структурних складових соціальної політики на середньостроковий період часу в умовах впливу негативних чинників зовнішнього середовища для підвищення рівня об'єктивності досягнення економічних і соціальних результатів, ефективності використання матеріально-технічних і трудових ресурсів, дотримання етапності і конкретизації процедурно-технологічного дотримання стратегічного планування розвитку соціальної державної політики та її структурних складових;

набуло подальшого розвитку:

- методика вибору критичних чинників, що визначають темпи і спрямованість розвитку соціальної державної політики, особливість якої полягає в застосуванні процедури відбору з первинного масиву напрямів розвитку соціальної сфери тих, які мають стратегічний зміст;

- систематизація вітчизняного і зарубіжного досвіду виникнення і розвитку соціальної системи, що дали основу взаємозалежності і взаємообумовленості соціально-економічного ладу і типу держави як представницького інституту суспільства і виконавця загальних інтересів, де соціальний тип держави обумовлює створення міцних соціальних основ в житті суспільства, використовуючи соціальну політику, даної моделі в соціально-орієнтованій ринковій економіці.

Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад соціальної державної політики в умовах воєнного стану. Результати дисертаційного дослідження упроваджені в діяльність Департаментом соціальної політики Черкаської міської ради (довідка про впровадження № 48/01-08 від 16.06.2025) та Черкаською

районною радою (довідка про впровадження від № 51/01-13 від 25.08.2025). Теоретичні обґрунтування, практичні рекомендації, висновки, пропозиції та рекомендації, у тому числі й ті, що характеризують наукову новизну, мету й завдання, методичні підходи до їх вирішення, теоретичну цінність роботи та практичне значення одержаних результатів, отримані здобувачем особисто в процесі дослідження.

Загальні висновки дисертаційної роботи в повній мірі відповідають її змісту, вміло та конкретно представляючи основні результати дослідження. Варто відзначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій надані наукові результати мають теоретичну та практичну значимість.

Як позитивний фактор слід відзначити очевидний творчий пошук молодого науковця, що проявився у викладенні самостійних суджень та свого критичного ставлення щодо окремих аспектів державної політики. Підсумовуючи, треба зазначити, що незважаючи на значну кількість поставлених завдань, дисертант вирішив їх доволі успішно.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження.

Оцінюючи в цілому позитивно прорецензовану дисертаційну роботу, маємо певні зауваження:

1. В дисертаційній роботі автор не достатньо окреслив прогнозування основних економічних і соціальних показників структурних складових соціальної політики.
2. В тексті дисертаційного дослідження не достатньо приділено уваги аналізу основних наукових публікацій за темою дисертаційної роботи з використанням вітчизняних і іноземних джерел, переважно за останній період.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Кравченка Андрія Олеговича «Соціальна державна політика в умовах воєнного стану» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором на актуальну тему. Робота містить теоретичні

розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення механізмів соціальної державної політики в умовах воєнного стану.

Робота повністю відповідає вимогам, що ставляться до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а саме: вона виконана на актуальну тему, сформульовані в ній наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, достовірними, містять наукову новизну та мають практичну значущість.

Виходячи з вищевикладеного вважаю, що дисертаційна робота Кравченка Андрія Олеговича «Соціальна державна політика в умовах воєнного стану» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01. 2022 року № 44, а її автор, Кравченко Андрій Олегович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент:

Професор кафедри підвищення
кваліфікації та спеціалізованої підготовки

у сфері цивільного захисту навчально-наукового
інституту інженерної та спеціальної підготовки

Національного університету цивільного захисту України,

доктор наук з державного управління, доцент

Богдан ЦИМБАЛ